

Uvodne napomene

Na Godišnjoj skupštini NDIZK Jugoslavije, održanoj u Budvi 2. X 1974. godine, izabran je Izvršni odbor, kao i njegov Sekretarijat, odgovarajuće komisije, odbori i redakcija Acta historica. Sva ova tela, u većoj ili manjoj meri, suočila su se u proteklom dvogodišnjem periodu s raznovrsnim zadacima, obavezama i planovima. Neki od njih predstavljali su obaveze preuzete od prethodnog IO, dok su drugi bili rezultat njegovih sopstvenih inicijativa i predloga. IO i Sekretarijat, kao i sekcije i podružnice, posvetili su posebnu pažnju rešavanju finansijskih problema neophodnih za uspешan rad, oživljavanje izdavačke delatnosti, organizaciji i pripremanju budućih naučnih sastanaka, reorganizaciji Društva, tj. promeni Statuta i njegovom prilagođavanju sa ustavnim promenama, podsticanju i unapređenju rada sekcija i drugim poslovima. Razmatranje ovih pitanja zahtevalo je mnogo truda i pažnje, dok je njihovo ostvarenje iziskivalo utrošak ograničenih finansijskih sredstava kojima je IO raspolagao u proteklom periodu. Članovi IO i Sekretarijata posvetili su takođe pažnju i energiju saradnji sa Organizacijskim odborom I kongresa za istoriju zdravstvene kulture podunavskih zemalja u Novom Sadu i, u manjoj meri, pripremi XXVI redovnog naučnog sastanka u Poreču, podržali su oživljavanje rada sekcija ND za SR Sloveniju i SR Srbiju, pripremali predavanja i obavljali druge poslove, o kojima će biti reči kasnije u ovom izveštaju.

U želji da što potpunije prikažemo aktivnost IO i Sekretarijata i tako iznesemo podatke za ocenu njegovog rada, zadržaćemo se detaljnije na pojedinim problemima, značajnim za rad Društva u celini.

1. Rad IO i Sekretarijata

U toku dvogodišnjeg mandata sadašnjeg IO održan je ukupno 21 sastanak. Od toga broja Sekretarijat se sastao 19 puta, a IO, iako ne u potpunom sastavu, dvaput, u Novom Sadu i Sremskoj Mitrovici. Pored

toga, članovi Sekretarijata sastali su se, može se reći, i razgovarali skoro svakodnevno, raspravljajući o pojedinim hitnim i značajnim pitanjima iz njegovog rada. Pismeno, telefonski i lično odvijali su se razgovori, diskusije i saradnja sa članovima Organizacijskog odbora I kongresa za istoriju zdravstvene kulture podunavskih zemalja u Novom Sadu i organizacijskog odbora za održavanje XXVI naučnog sastanka u Poreču, sa članovima Uredništva Acta historica, sa sekcijama za SR Sloveniju i Srbiju, kao i s predsednikom Komisije za koordinaciju naučnog rada doc. dr Verom Gavrilović. Sastancima IO prisustvovali su, od članova izvan Beograda, prof. dr Nikola Korin, puk. dr Alfred Nick, prof. dr Đorđe Milović i drugi. U radu Sekretarijata IO redovno su učestvovali predsednik prof. dr Jovan Tucakov, potpredsednik general dr Đorđe Dragić, gen. sekretar prof. dr Dragan Živojinović, sekretar potpukovnik dr Dragan Stupar, doc. dr Vera Gavrilović i drugi. U sprovođenju odluka Sekretarijata, pored navedenih, učestvovali su Mira Seferović, finansijski službenik, i Stevan Poljak, tehnički sekretar.

Na sastancima IO u Novom Sadu i Sremskoj Mitrovici raspravljalo se o finansijskim i organizacijskim pitanjima vezanim za rad Naučnog društva, sekcija, podružnica, sastancima u Budvi i Poreču, Kongresu u Novom Sadu i drugim pitanjima. Odluke donete na tim sastancima sprovedene su u život u toku proteklog mandata sadašnjeg IO.

Pored diskusija i donošenja odluka o održavanju predviđenih naučnih sastanaka i Kongresa, njihovog programa, organizacije i finansiranja, Sekretarijat i IO nastojali su da, u granicama postojećih okolnosti, reše mnoga pitanja i podstaknu izdavačku delatnost Naučnog društva. Nastojalo se da Acta historica uredno izlaze, da radovi budu kvalitetni, a Redakcija efikasna u svom radu.

Sekretarijat IO posvećivao je veliku pažnju pribavljanju finansijskih sredstava za sprovođenje u život donetih odluka, objavljivanje Acta historica, monografija i Zbornika. Smanjenje prihoda Društva i ograničena sredstva prisiljavali su Sekretarijat da njima štedljivo raspolaže. Istovremeno, troškovi štampanja porasli su приметно. Pošto Sekretarijat nije imao nikakve prihode za svoj redovni rad i troškove (poštanske, štampanje Biltena i drugo), ionako ograničena sredstva postala su još skućenija. Sve to, uprkos štednji, prisililo je Sekretarijat da smanji broj štampanja Biltena koji je bio i ostaje značajna veza između njega i članova. To je takođe dovelo Sekretarijat u položaj da traži od svojih članova da se obraćaju svojim radnim organizacijama za sredstva za putne troškove. Ove godine takođe Društvo nije bilo u stanju da plati putne troškove učesnicima XXVI naučnog sastanka. Zahvaljujući naporima kolega iz SAP Vojvodine — koji nastoje i uspevaju da pronađu štamparije u kojima su cene niže od uobičajenih — ostaju Sekretarijatu manje sume iz kojih se podmiruju tekući troškovi i rashodi.

Ovo nas navodi na predlog, a u želji da se pronađu bolja i efikasnija rešenja, da ova Skupština treba pomno da razmotri ovo pitanje i osi-

gura normalno i uredno ostvarivanje ovih ciljeva koje Društvo ima u svom programu. Treba takođe razmisliti kako pitanje Sekretarijata i njegovog delovanja treba rešiti u novom ustrojstvu, tj. prema novom Statutu. Od pravilnog rešenja zavisice mnogo toga, a pre svega efikasnost rada Sekretarijata.

Sekretarijat Naučnog društva prijavljivao se na raspisane konkurse za dodelu sredstava, kako za objavljivanje Acta historica, Zbornika, tako i za završene monografije naših članova. Pošto dodeljena sredstva nisu dovoljna, to Naučno društvo nije u stanju da plaća honorare za radove objavljene u Acta historica. Zajednica za naučni rad obezbeđuje samo troškove za podmirenje štampanja i drugih tehničkih potreba.

Sekretarijat IO, na preporuku Skupštine u Budvi, sproveo je u život odluku da se određeni broj naših publikacija (Acta, zbornici, monografije) koje su se sakupljale u podrumu i magacinu podele pojedincima, sekcijama, naučnim i drugim ustanovama i bibliotekama. Jedan broj publikacija nedavno je upućen u inostranstvo naučnim institucijama i pojedincima kao razmena. Treba napomenuti da su oba ova posla zahtevala novčane izdatke, što će se pokazati u finansijskom izveštaju.

Izdavačka delatnost

Mada će glavni urednik Acta historica obavestiti, u posebnom izveštaju, Skupštinu o radu Redakcije u toku protekle dve godine, valja istaći da je Sekretarijat IO nastojao, kao i u prošlom mandatu, da nastavi i pojača izdavačku delatnost. Redakcija Acta historica, sa sedištem u Novom Sadu, nastavila je da uredno izdaje časopis i glasilo našeg Društva i podstiče članove da u njemu sarađuju sa svojim radovima. Nedavno je izašao iz štampe poveći broj Acta historica XVI-1 za 1976. godinu, a u štampi se nalazi i broj dva za ovu godinu, tako da se nadamo da će izaći do kraja godine. Za oba broja koji sadrže radove saopštene na sastanku povodom proslave 20-godišnjice rada Društva i na Kongresu podunavskih zemalja obezbeđena su potrebna finansijska sredstva.

U redakciji Komisije za koordinaciju naučnog rada objavljen je Zbornik radova sa XXIV naučnog sastanka u Budvi koji sadrži 54 rada, posvećena većim delom problemu zdravstvene kulture Crne Gore. Zbornik radova sa I kongresa za istoriju zdravstvene kulture podunavskih zemalja priprema Sekcija Naučnog društva za SAP Vojvodinu, a njegovo štampanje finansira Zajednica za naučni rad SAP Vojvodine, uz pomoć Naučnog društva.

U toku protekle dve godine NDIZK Jugoslavije objavilo je četiri monografije naših članova, što predstavlja, nesumnjivo, izuzetan uspeh. U pitanju su sledeće monografije: V. Grujić: Milan Jovanović-Batut i

zdravstvena kultura (1975); M. Mihajlov: Zdravac u Jugoslaviji (1975); V. Gavrilović: Žene-lekari u ratovima 1876-1945. na tlu Jugoslavije (1976); M. Dragić, J. Tucakov, D. Divljanović i V. Gavrilović: Narodna zdravstvena kultura u SR Srbiji, I (1976). Ove monografije objavljene su zahvaljujući sredstvima koje je dodelila Zajednica za naučni rad SR Srbije, štampane u Beogradu i Vojvodini, a troškovi su svedeni na najneophodnije. U ostalim republikama i pokrajinama ova sredstva nisu se koristila, pa takvih monografija nije ni bilo. Izvršni odbor je takođe podržao zahteve naših članova dr Dragana Stupara, dr Dragana Divljanovića i grupe autora koji rade na izučavanju narodne zdravstvene kulture kod Zajednice za naučni rad SR Srbije za dodelu sredstava za objavljivanje dovršenih monografija. Slobodni smo da tvrdimo da bi i ostale sekcije i buduća društva mogli, ukoliko njihovi članovi imaju završene rukopise, da se obrate svojim republičkim zajednicama za dodelu sredstava za njihovo objavljivanje. Tako bi i njihovi radovi mogli da budu objavljeni u Seriji monografija Naučnog društva.

Republičke i pokrajinske sekcije i podružnice nisu iskoristile sve mogućnosti da obezbede sredstva za objavljivanje svojih monografija i publikacija. Sekcija za SR Srbiju objavila je Arhiv za istoriju zdravstvene kulture Srbije, III (1975), dok Sekcija za SAP Vojvodinu priprema dva zbornika — povodom I kongresa podunavskih zemalja i sastanka u Sremskoj Mitrovici. Troškove štampanja snose sekcije, obezbeđujući za tu svrhu potrebna sredstva. Sekcija za SR Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i podružnica za Rijeku nisu objavljivale radove svojih članova u posebnim publikacijama. Njihovi članovi objavljivali su svoje radove bilo u Acta historica, zbornicima ili u drugim časopisima.

Posmatrano u celini, izdavačka delatnost Naučnog društva nije nikada, u njegovom postojanju, bila tako živa i raznovrsna. Broj objavljenih i najavljenih radova i monografija to najbolje potvrđuje, pa tu sklonost treba da buduća Uprava nastavi da podstiče. Napore Acta historica i njene Redakcije treba upraviti prema poboljšanju kvaliteta radova i širenju broja saradnika. Sadašnja Redakcija učinila je vidan napor i napredak i za to joj treba odati dužno priznanje.

3. Naučni sastanci u 1974—1976. godini

U skladu sa odlukama donetim na raznim sastancima i na Skupštini u Budvi, IO je uložio mnogo napora i sredstava da se predviđeni sastanci održe u skladu s donetim odlukama. Među njima, po svom značaju, obimu posla, odgovornosti i obavezama na prvo mesto, svakako dolazi I kongres za istoriju zdravstvene kulture podunavskih zemalja, održan 30. IX-2. X 1975. godine u Novom Sadu. Čitav Organizacijski odbor, na čelu s prof. dr Stojanom Vučkovićem, mr ph. Dragišom Jančićem kao sekretarom i drugima, uložio je velike napore da se taj skup što bolje pripremi i obezbede potrebna sredstva. Pored članova

iz SAP Vojvodine, u Organizacijskom odboru su se nalazili i članovi sadašnjeg Sekretarijata IO. U toku priprema sastanka vođeni su mnogi razgovori sa odgovornim političkim ličnostima u SAP Vojvodini, održano više sednica Organizacijskog odbora, na kojima su redovno prisustvovali i članovi iz Beograda, i upućivani memorandumima u kojima je objašnjavan karakter i značaj sastanka. U tim razgovorima stalo se na stanovište da se Kongres ostvari kao jugoslovenski, ali na koji treba pozvati istoričare zdravstvene kulture podunavskih zemalja, kao i one koji se bave srodnim problemima. U razgovorima vođenim u toku održavanja Kongresa odlučeno je da se u drugim zemljama u toku narednih godina održe slični naučni skupovi, tako da se možemo nadati da će se ova vrsta međunarodne delatnosti produžiti i u budućnosti.

U radu Kongresa prisustvovalo je oko 200 učesnika i prijavljeno 70 referata i koreferata. Od ukupnog broja saopšteno je 56; od toga broja bilo je prijavljeno 26 referata iz inostranstva (Austrija, Mađarska, Rumunija, Bugarska, Čehoslovačka), a saopšteno je 17. Ostali nisu mogli da doputuju iz određenih razloga. Broj referata i koreferata iz Jugoslavije bio je 39. Teme Kongresa bile su sledeće: 1. Zdravstvena kultura podunavskih zemalja do drugog svetskog rata; 2. Međusobni uticaji na području zdravstvene kulture podunavskih zemalja; 3. Epidemije u Podunavlju; i 4. Slobodne teme. Saopšteni radovi i diskusije na Kongresu pokazali su da postoje značajne mogućnosti za komparativna istraživanja podunavskog regiona i da bi budućim kongresima mogli da utru put njegovom pretvaranju u široko zamišljene naučne skupove opšte evropskog i svetskog značaja.

Četvrtog dana skupa u Novom Sadu održan je naučni sastanak povodom dvadesete godišnjice postojanja i rada ND. Tom prilikom saopšteno je 35 radova, od čega su članovi Sekcije za SAP Vojvodinu podneli 20. Posebno treba naglasiti učešće u radu sastanka mladih istraživača. Zbornici radova sa Kongresa i Sastanka u Novom Sadu nalaze se u štampi, pa se njihovo objavljivanje može uskoro očekivati. Tom prilikom više od stotinu zaslužnih članova ND dobilo je diplome u znak priznanja za njihov dugogodišnji i plodan rad.

Na inicijativu Sekcije za SAP Vojvodinu, Podružnice za Srem, održan je 22-23. maja 1976. godine u Sremskoj Mitrovici Naučni sastanak posvećen zdravstvenoj kulturi Srema, sanitetu NOR-a u toj oblasti i slobodnim temama. Sastanku su prisustvovali članovi ND iz svih krajeva zemlje i na njemu se radilo u sekcijama. U toku dva dana podneta su 54 referata, od čega su kolege iz Vojvodine saopštile 36. Zbornik radova sa ovog Sastanka takođe se nalazi u štampi i biće upućen članovima ND po objavljivanju.

Izuzetno značajan po važnosti i problematici za ND jeste XXVI naučni sastanak, kome prisustvujemo. Na Skupštini u Budvi, Podružnica za Rijeku, Istru i Hrvatsko primorje preuzela je organizaciju sastanka. IO prihvatio je predloženi program, u kome su teme iz istorije zdrav-

stvene kulture Istre i NOR-a imale centralno mesto. S obzirom na postojeći način finansiranja naučnih sastanaka, IO savetovao je Organizacijskom odboru XXVI sastanka da se obrati Zajednici za medicinska i farmaceutska istraživanja SR Hrvatske i Odboru za nauku i tehnologiju SFRJ da mu dodele potrebna sredstva. Pošto su odobrena sredstva bila nedovoljna, a interesovanje za učešće na njemu veliko, Organizacijski odbor je uložio mnogo snage da prikupi i sredstva od lokalnih radnih organizacija. Taj rad je urodio plodom, pa je na taj način obezbeđeno 80 trodnevnih pansiona za učesnike iz zemlje i inostranstva. Sekretarijat IO povremeno se interesovao kod kolega iz Rijeke za tok priprema, ali je čitav posao finansijski, organizacijski i programski prepustio njihovom trudu i nahodanju. Poseban broj Acta historica biće posebno zahvali, u ime svoje i svih članova, prisutnih i odsutnih, članovima Organizacijskog odbora: dr F. Krmpotiću, dr An. Bartoliću, dr I. Basaniću, dr K. Blečiću, dr J. Hrasteu, dr N. Korinu, dr J. Krajcaru, dr M. Matejčiću, dr A. Škrobonji, dr V. Tonkoviću i dr D. Vrbaniću na trudu i želji da nas lepo i prijateljski ugoste u Istri.

S obzirom na prilike, finansijske i druge, može se istaći da su ND i sekcije i podružnice nastavile s radom na održavanju naučnih sastanaka i da su oni, u celini, bili uspešni. S obzirom, pak, na to da Godišnja skupština treba da donese odluku o održavanju sledećeg, XXVII naučnog sastanka, neophodno je da se iznesu mogućnosti i potrebe. Poželjno je da se sastanak održi onde gde treba stvarati podružnice ili društva, kako bi se otpočelo s radom u nekim delovima naše zemlje. To su SAP Kosovo i SR Makedonija. Bilo je takođe, iako pre dosta vremena, reči da buduće ND SR Slovenije pripremi sastanak u Idriji. Skupština treba da zauzme određeni stav i donese odluku u vezi sa ovim predlozima, kako bi budući IO ostvario potrebnu saradnju sa odgovarajućim naučnim društvima ili podružnicama.

4. Rad sekcija i podružnica Naučnog društva 1974-1976. godine

U proteklom periodu, prema izveštajima primljenim od sekretara sekcija i podružnica, njihov rad je bio primeran, iako većina njih nije bila u stanju da okupi članstvo i uključi ih u sve oblike rada. Uopšte, valja primetiti da se pitanje uključivanja članstva postavlja sve otvorenije pred ND u celini, i sekcije i podružnice posebno. Spiskovi članova su puni imena lica s kojima se retko ili nikako ne srećemo, kako na sastancima, tako i u publikacijama Društva. To postavlja potrebu revizije spiskova članstva i uredno prikupljanje članarine, što dosada nije bila jaka strana podružnica i sekcija. Za Sekretarijat IO ovo pitanje postavlja dodatne troškove slanja publikacija i štampanja Biltena i drugog materijala. Rešenje ovog pitanja ostaje zadatak koji budući IO treba da razmatra s društvima i sekcijama (podružnicama).

Sekcija za BiH, — koja je početkom 1976. godine dobila novu upravu na čelu sa mr ph. Samuelom Elezarom — učinila je napor da oživi rad,

privuče nove članove u svoje redove i obezbedi potrebna finansijska sredstva. U dvogodišnjem periodu održano je deset sastanaka na kojima su članovi Sekcije čitali svoje radove i saopštenja. Sekcija trpi zbog nedostatka prostorija u kojima bi se odvijao rad. Sekcija je dobila manja sredstva od Republičke zajednice za nauku, ali nije izdavala svoju publikaciju.

Sekcija za SR Hrvatsku, pod predsedništvom prof. dr Juraja Kerblera, predvidela je održavanje mesečnih stručnih sastanaka, a radila je i u zajednici sa Zborom liječnika Hrvatske. Održano je ukupno 11 sastanaka u organizaciji Sekcije, dok je u ZL Hrvatske saopšteno 9 radova članova Sekcije. Uprava je takođe pripremila svečanu proslavu 20-godišnjice rada ND, na kojoj su učestvovali predstavnici IO i drugih sekcija. Sekcija je takođe učestvovala u radu drugih naučnih organizacija (Hrvatsko prirodoslovno društvo), uspostavila dodir sa Sekcijom za SR Sloveniju i proslavila 75-godišnjicu života i rada svojih istaknutih članova dr L. Glesingera, dr J. Kalaja, dr V. Bazale. Od članova Sekcije, prof. dr Stjepan Rapić dobio je nagradu za životno delo.

Sekcija za SR Sloveniju, s dr Dragom Mušičem na čelu, reorganizovana je i otpočela s radom krajem prošle i početkom ove godine. Sekcija je počela da okuplja nove i vraća stare članove, a njihov sastav je veoma raznovrstan: lekari, veterinari, farmaceuti, biolozi, botaničari, bibliotekari, arhivisti, etnolozi, istoričari i drugi. Sekcija je u aprilu i maju ove godine održala naučne sastanke i organizovala izložbu lekara i narodnomedicinskih rukopisa. Izložba je imala uspeha. Članovi su priredili izlet u Olimlje i učestvovali u Simpozijumu za istoriju veterinarstva u Jugoslaviji. Sekcija je pripremila izložbu »Veterinarska služba u NOR-u u Sloveniji«. Sekcija takođe priprema nove sastanke za jesen 1976. i proleće 1977. godine.

Sekcija za SR Srbiju, s dugogodišnjim predsednikom dr Vladetom Simićem, radila je, s obzirom na svoje mogućnosti i broj članova, nedovoljno aktivno. U decembru 1975. godine održana je proslava 10-godišnjice rada Sekcije, o čemu je podnet i referat. Održan je Simpozijum o zdravstvenoj kulturi Beograda, na kome je saopšteno pet referata. Drugih naučnih i stručnih sastanaka Sekcija nije pripremala, pa su i veze s podružnicama u Nišu, Leskovcu i Čupriji prekinute. U junu 1976. godine održana je Godišnja skupština, na kojoj je izabrana nova uprava na čelu s dr Draganom Stuparom. Njenu legalnost osporava jedna grupa starijih članova Sekcije, o čemu će možda biti reči na ovoj Skupštini. Zadatak nove uprave, s obzirom na prilike u Sekciji, biće da oživi njen rad i prikupi one snage koje su prestale, nadamo se privremeno, da rade u njoj.

Ogranak ND za Rijeku, Istru i Hrvatsko primorje uložio je sve snage u pripremu XXVI naučnog sastanka, o čemu je već bilo reči. Stručni

sastanci održavani su povremeno u ovom periodu, ukupno 9. Članovi Ogranka učestvovali su s referatima prilikom proslave senjske bolnice i drugim sastancima ND.

Sekcija za SAP Vojvodinu angažovala je svoje ljudstvo i sredstva u pripremu I kongresa u Novom Sadu, proslavu 20-godišnjice rada ND i sastanka u Sremskoj Mitrovici. Na ovim skupovima članovi Sekcije podneli su ukupno 81 referat, što najbolje svedoči o aktivnosti njenih članova. Pored toga, članovi Sekcije su saradivali i u Srpskom lekarskom društvu, gde su saopštili 10 radova.

Sekcija za SR Makedoniju nije dostavila izveštaj, pa o njenom radu nismo u stanju da bilo šta kažemo.

Sekcija za SR Crnu Goru, osnovana 1974. god., nije pokazala življu aktivnost u ovom periodu. Skupština Sekcije odlučila je da se u proleće 1977. god. održi Prvi naučni sastanak na Cetinju ili u nekom od mesta na Primorju. Sastanak će biti posvećen problemima zdravstvene kulture Crne Gore i NOR-a, a biće i slobodne teme. Smatramo da novi IO treba da podrži oživljavanje aktivnosti Sekcije i pomogne učešće svojih članova u njenom radu.

U celini, rad sekcija, podružnica i ogranaka ND bio je i ostao neujednačen. To je proisticalo iz objektivnih uslova (nedostatak sredstava i organizacije) i subjektivnih (odsustvo inicijative i nesređeni odnosi) slabosti. U pojedinim sekcijama (Makedonija, Crno Gora) rad je skoro zamro, dok je u Sloveniji приметно oživeo. Na Kosovu sekcija ne postoji. IO budućeg Saveza naučnih društava moraće ovim pitanjima da se ozbiljno pozabavi, u želji da oživi rad u onim sekcijama gde postoje kadrovski i drugi uslovi.

5. Finansijsko poslovanje 1974-1976. godine

Finansijsko poslovanje vidi se iz izveštaja Nadzornog odbora.

Z a p i s n i k o izvršenom pregledu finansijsko-materijalnog poslovanja Naučnog društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije u vremenu od 27. IX. 1974. do 27. IX. 1976. godine

Pregled je izvršen dana 27. IX. 1976. g. od strane Nadzornog odbora Društva u sastavu: 1. dr Milorad Dragić, Beograd, u svojstvu predsednika, 2. dr Branko Radović, Titograd, član, (nije bio prisutan)

Dokumentaciju na pregled je podnela Miroslava Seferović, finansijski službenik Društva.

Nadzorni odbor je pregledao sledeće knjige: knjigu blagajne, glavnu knjigu, kao i celokupnu dokumentaciju — isplatna dokumenta i konstatovao sledeće:

Knjiga blagajne je pravilno vođena i zaključivana svakog meseca. Saldo blagajne na dan 27. IX. 1974. g. iznosio je dinara 731,20 i prenet u naredni period. Uz svaku isplatu nalaze se uredna dokumenta, odobrena od strane predsednika Društva kao naredbodavca. Isto tako utvrđeno je da su pravilno knjiženi ulazi u blagajnu.

Sve virmanske isplate su takođe odobrene od strane naredbodavca.

Glavna knjiga je vođena za svaku godinu posebno, kako to nalažu propisi o knjigovodstveno-materijalnom poslovanju, na osnovu gotovinskih i virmanskih isplata-uplata. Na osnovu glavne knjige sačinjeni su pregledi celokupnih prihoda i rashoda Društva za svaku godinu.

Nadzorni odbor je konstatovao da su sve akontacije blagovremeno opravdane, sém akontacija za službeni put članova IO za Poreč.

Nadzorni odbor je na kraju konstatovao sledeće stanje:

SREDSTVA DRUŠTVA

1. Saldo blagajne na dan 27. IX. 1976. g.	Dinara	35,90
2. Saldo žiro računa na dan 27. IX. 1976. g.	"	158.240,88
3. Akontacije za službeni put članova IO u Poreč	"	7.200,00
S v e g a	Dinara	165.476,78

POTRAŽIVANJA DRUŠTVA

1. Od Rep. zajednice nauke za Acta XVI — 1976 (200/0)	Dinara	22.000,00
U k u p n a s r e d s t v a	Dinara	187.476,78

OBAVEZE DRUŠTVA

1. Za Acta XV — 1975. g.	Dinara	60.000,00
2. Za Acta XVI — 1976. g.	"	60.000,00
3. Troškovi redakcije za 1976. g.	"	10.000,00
S v e g a o b a v e z e	Dinara	130.000,00

Pored gornjeg, Nadzorni odbor je konstatovao da je svega 1/3 članova Društva izvršila uplate za primljene edicije Društva, pa se nalaže Skupštini da zamoli članove da izvrše svoje obaveze prema Društvu.

Nadzorni odbor smatra da su finansijske knjige Društva ispravno vođene pa predlaže Skupštini da odobri izveštaj o finansijsko-materijalnom poslovanju Društva. Preporučujemo da se dosadašnjem izvršnom odboru Društva dâ razrešnica. Beograd. 27. IX. 1976. godine

Članovi Nadzornog odbora
2. Dr Kosta Popov
1. Dr Milorad Dragić

6. Pitanje novog Statuta

Reorganizacija ND, u skladu sa ustavnim izmenama, postavila se u svojoj ozbiljnosti u vreme održavanja XXIV naučnog sastanka u Budvi. Tada je izabrani IO preuzeo obavezu da u odgovarajućem roku, do održavanja nove Skupštine, kao jedinog tela koje može da sankcioniše potrebne izmene u Statutu, pripremi njegov novi nacrt. Sekretarijat se počeo baviti ovim pitanjima u proleće 1975. godine, a to je isto učinila i podružnica iz Rijeke, pred kojom se nalazio problem organizovanja XXVI naučnog sastanka i opštenja s lokalnim službenim i političkim telima. S obzirom na to da se sedište ND nalazilo u Beogradu. Sekretarijat je odgovarajuće dokumente, pre svega radi preregistracije i davanja dozvole za dalji rad, uputio SUP-u Beograda i Komisiji za druš-

tveno-političke organizacije SSRNJ. Pojedine sekcije i podružnice zahtevale su hitne odgovore, kako bi mogle legalno da deluju, otvore žiro-račune itd. S druge strane, SUP Beograda bio je pritisnut stotinama, a možda i hiljadama sličnih zahteva. Česte intervencije nisu urodile plodom, a na naša pitanja odgovaralo se da to može da čeka do Godišnje skupštine. U proleće 1976. godine, kada su zahtevi iz sekcija postali učestaliji i urgentniji, predsednik ND zatražio je pomoć republičkog sekretara za UP, a potpredsednik gen. dr Đorđe Dragić intervenciju saveznog sekretara za unutrašnje poslove. Posle toga obećano nam je da će SUP Beograda urediti čitav Statut i predati ga na diskusiju sekcijama. Tom prilikom gen. sekretar je uspeo da bez prihvaćenog Statuta dobije potvrdu o registraciji ND, kopiju koje je odmah dostavio svim sekcijama i podružnicama. Ubrzo se pokazalo da to, zbog različitih zakonskih rešenja u republikama i pokrajinama, nije bilo dovoljno.

U junu 1976. godine vraćen nam je Statut s propratnim aktom u kome se govorilo kako ga treba preurediti i izmeniti. Sve je opet bilo na početku. U SR Srbiji takođe zakon ne predviđa obavezno pretvaranje sekcija u naučna društva, a s tim ni promene dosadašnjeg naziva ND. S obzirom na to da je vreme prolazilo. Sekretarijat je tražio od načelnika pravne službe Vojnomedicinske akademije u Beogradu pukovnika Dojčinovskog da Statut prilagodi ustavnim promenama i uskladi sa uputstvima o društvenoj samozaštiti i drugim obavezama. Njegov nacrt Sekretarijat je, u julu 1976. godine, uputio svim sekcijama, podružnicama, uredništvu Acta historica i članovima Izvršnog odbora sa zahtevom da ga razmotre i iznesu svoje primedbe i sugestije.

U septembru, kao i ranije, počeli su da stižu odgovori sekcija i podružnica, iz kojih je proizlazilo da republički zakoni i propisi SUP-a i SDK onemogućavaju zadržavanje promena predloženih u nacrtu Statuta. Sekcije za SR Hrvatsku, BiH, Sloveniju i Podružnica za Rijeku iznele su svoje stavove. Kolege iz SR Slovenije izradili su novi nacrt Statuta koji su dostavili pojedinim sekcijama i gen. sekretaru. Predstavnici Sekcije za SR Srbiju i SAP Vojvodinu prihvatili su, na zajedničkom sastanku održanom u Beogradu 22. o. m., pošto su prethodno saslušali izveštaj gen. sekretara, predloženi nacrt Sekcije SR Slovenije kao osnov za diskusiju na Skupštini. Tom prilikom naložili su gen. sekretaru da u nacrt unese neke izmene i dopune.

Osnovne izmene Statuta predviđaju pretvaranje dosadašnjih sekcija u naučna društva na principu republičkih granica i udruživanja republičkih naučnih društava i podružnica u Savez naučnih društava za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije. S tim u vezi pojavljuju se pitanja kriterijuma za prijem novih članova i ko to vrši, održavanje godišnjih skupština, uvođenje delegatskog sistema i pre svega obezbeđivanje finansijskih sredstava za njihovo pravilno funkcionisanje i postojanje.

Predlažemo da IO stvori jedno ad hoc telo koje će na Skupštini saopštiti obim izmena i njihovu prirodu, kao i moguće posledice za budući rad.

7. Prijem novih članova

Prijem novih članova i podmlađivanje naših redova u ND vršilo se na sednicama IO. U toku proteklog perioda bilo je znakova interesovanja za prijem u ND; Sekcija za SR Sloveniju uključila je u svoj rad veliki broj ljudi, ali njihov formalni prijem u ND još nije izvršen. O budućim kriterijumima za prijem novih članova treba doneti čvrste odluke. Valja takođe raditi među mladima na našim fakultetima, kako bi se oni uključili u rad ND. U protivnom, prosek naših godina biće veoma visok u najskorije vreme.

8. Umrli članovi

U toku protekle dve godine otišlo je iz naše sredine više zaslužnih članova i pregalaca na području istorije zdravstvene kulture. Među njima su akad. dr Koča Todorović, mr ph. Metzger, dr Barlot, dr Gostl, dr Stjepan Lovrić, prim. dr Zoran Kamenković, prof. dr Milenko Berić, prim. dr Stojan Kaluđerski, mr ph. Dara Vardić i prim. dr Slavko Pejić.

Njihov rad ostao je zapažen u našem Društvu i kulturi uopšte, pa može da služi kao primer mlađim generacijama naših članova.

*

Na kraju, želim da dodam da su pojedine sekcije ND, po vlastitem saznanju, slabo saradivale sa Sekretarijatom IO i da su iz toga proistekli određeni problemi i nesuglasice (BiH). Ovo može da posluži kao osnov za diskusiju o budućem radu Sekretarijata i obliku njegove saradnje s republičkim i pokrajinskim društvima i podružnicama.

Prisutnima na Skupštini želim uspešan rad i buduće uspehe.

Poreč, 1. oktobra 1976. godine.

Generalni sekretar,
Prof. dr Dragan ŽIVOJINOVIC